

MANIFEST

ZONDER GELD GEEN GEMEENTEN

December 2023

De houdbaarheid van de financiële situatie van de gemeenten in Nederland geeft aanleiding tot grote zorg. Vanaf 2026 dreigen heel veel gemeenten niet in staat hun begrotingen structureel sluitend te krijgen. Door de structurele korting vanuit het Rijk van € 3 miljard zullen gemeenten onvermijdelijk zeer ingrijpende en zichtbare bezuinigingen op de inwoners moeten opleggen.

Naast verschraling in de lokale voorzieningen zal dit ook grote gevolgen hebben voor de aanpak van grote maatschappelijke opgaven als woningbouw, criminaliteitsbestrijding, zorg voor jongeren en ouderen, klimaat en energietransitie. Dit zijn onderwerpen die pas écht en duurzaam in Nederland opgelost kunnen worden als gemeenten daartoe ook structureel financieel in staat worden gesteld.

Daarvoor is een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen de gemeenten en het Rijk noodzakelijk. Daarvan is nu geen sprake. Eenzijdige ingrepen van de zijde van het Rijk zijn voor gemeenten niet alleen onbegrijpelijk, maar vooral onredelijk en onhoudbaar. Dan gaat het bijvoorbeeld om de korting op het gemeentefonds, extra bezuinigingen op de jeugdhulp, het continueren van de opschalingskorting en opleggen van een nieuwe financieringssysteem.

Raadsleden in het hele land maken zich grote zorgen. De democratische stabiliteit dreigt te verdwijnen uit gemeenten waar, onder druk van de financiële problematiek, steeds meer raadsleden, onder dreiging van het financiële ravijn in 2026, aangeven: 'We zijn raadslid geworden, omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente. Niet om de gemeente kapot te bezuinigen!'

Een nieuw kabinet kan zorgen dat gemeenten die belangrijke maatschappelijke opgaven kunnen realiseren door hiervoor voldoende geld beschikbaar te stellen. De formerende partijen wordt daarom gevraagd in het kader van de onderhandelingen voor een nieuw kabinet in het regeerakkoord te regelen dat:

1. De gemeenten structureel over voldoende middelen beschikken via het gemeentefonds. Voorbeelden: afschaffing van de opschalingskorting, voortzetten van de bestaande financieringssysteem en indexering van de fondsen passend bij echte (stijgende) kosten op wettelijke (zorg)taken;
2. De gemeenten sturingsmogelijkheden en bevoegdheden krijgen die bij hun taken en verantwoordelijkheden passen;
3. Gemeenten nooit meer in een situatie terecht kunnen komen waarbij wel de taken, maar niet de benodigde middelen bij de gemeenten terechtkomen; en
4. De interbestuurlijke (financiële) verhoudingen op basis van gelijkwaardigheid en samenwerking worden hersteld en verankerd.

[Ik onderschrijf dit manifest 'zonder geld geen gemeenten'.](#)